

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Райна Николова,

определена за член на научно жури със заповед № РД 38-468/19.09.2014 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, който трябва да даде становище с оглед защитата от Гинка Симеонова на дисертационния труд за придобиване на образователната и научната степен „доктор“ по професионално направление 3.6. „Право“ (Административно право и административен процес) на тема „Административноправен режим на държавните помощи“

Гинка Симеонова е магистър по право на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ от 2003 г. В периода 2011 – 2014 г. е редовен докторант в катедра „Административноправни науки“ на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Представеният дисертационен труд е в обем от 253 страници и се състои от увод, три глави и заключение. Като основа за него е послужила значителна по брой библиография – 172 заглавия, от които 103 – на български език и 69 – на чужд език, цитирани от авторката. Той съдържа 219 позовавания, оформени като бележки под линия. Авторката има пет публикации по темата на дисертацията, описани в края на автореферата, в сп. „Съвременно право“ и сп. „De Jure“.

Дисертацията разглежда административноправния режим на държавните помощи. Тя си поставя за задача да изследва правната същност на един нов публичноправен институт. Актуалността на теоретичното съчинение е безспорна, а появата му в доктрината – навременна, предвид необходимостта след присъединяване на страната ни към Европейския съюз националните административни органи да прилагат директно законодателството на Съюза, чрез което са уредени общи процедури и свързаните с тях забрани и ограничения за осъществяване на публично подпомагане, както и използването на еднакви способности за осъществяването на контрол върху държавните помощи. Научната ценност на дисертацията се състои в направения анализ на българската и европейската правна уредба в сферата на държавните помощи. В процеса на изследване са открити множество противоречия, неясноти в законодателството, което Република България е обвързана да прилага като пълноправен член на Европейския съюз, което прави труда особено важен за административноправната доктрина.

Уводът обстойно разяснява необходимостта от държавна намеса и регулиране на обществените икономически отношения чрез осигуряването и контрол на предоставяните публични средства. В него недвусмислено се коментират двете основни тенденции в развитието на пазарната икономика – либералната и тази за намесата на държавата в икономическия живот. Ясно е дефиниран предметът на проучването и задачите, които си поставя теоретичната разработка.

В глава първа „Понятие за държавна помощ“ се обсъжда държавната помощ като юридически механизъм за преодоляване на социално-икономическата криза. В дисертацията се прави задълбочен преглед на

четирите кумулативно изискуеми предпоставки, за да бъде определена една мярка като държавна помощ, а именно: наличие на държавни или общински ресурси, избирателност, икономическа изгода и нарушаване или застрашаване на правилата на лоялната конкуренция. Анализирани са правомощията на Европейската комисия при отпускането на държавна помощ след сезиране от страна на съответния национален орган за планирано държавно подпомагане – постановяването на финален акт, който може да бъде положително решение, условно решение, отрицателно решение. Друго правомощие е текущият мониторинг. Изследвани са изчерпателно правомощията на националните органи – министърът на финансите, министърът на земеделието и тяхното взаимодействие с администраторите на помощ.

В научното съчинение се правят предложения за преодоляването на някои терминологични несъответствия с европейските норми. Дисертацията обсъжда сътрудничеството при законосъобразната намеса на държавата на свободния пазар.

В глава втора „Видове държавни помощи“ са разгледани различните категории държавни помощи, като са проучени основните класификационни критерии. Отразени са особеностите на съвместимите и несъвместимите държавни помощи. Съществено място е отделено на правната същност на хоризонталните и вертикални държавни помощи. В дисертацията се прави разграничение между допустимите и недопустими държавни помощи. В тази част на теоретичната разработка се посочват и други разграничителни критерии - с оглед ресурса, който се отпуска, според времето, за което се отпускат, според териториалния обхват(какво, кога и къде); с оглед връзката на помощта с бенефициера – според качеството на бенефициера, според положението на бенефициера, според влиянието на помощта върху имуществото на бенефициера; с оглед правилата, които се прилагат; с оглед начина на предоставяне; с оглед размера на помощта; с оглед периода на действие на помощта; според формата, под която се предоставя помощта.

Глава трета „Специфични случаи на държавна помощ“ изследва отделни хипотези на участие и намеса на държавата при предоставянето или използването на публични средства.

В теоретичния труд обстойно се прави разбор на редица значими проблеми. С подчертано приносен характер е пълното изследване на правната същност на държавните помощи, както и на елементите, изграждащи това понятие и специфичните случаи, при които става въпрос за елемент на държавна помощ. Докторантката представя подходящи примери от практиката на Съда на европейския съюз по темата.

Научното съчинение притежава важни практически измерения, доколкото открива и анализира недостатъците в нормативната уредба и отправя обосновани предложения *de lege ferenda* за промяна на действащото законодателство. Разработката съдържа множество предложения за изменение на съществуващата правна уредба с цел осъвременяването ѝ. Този факт подчертава практическите измерения на научното съчинение и изпълнението на една негова важна мисия – на теоретично ниво да се акцентира върху необходимостта от повишаване на ефективността на администрацията при прилагането на този институт в защита на правата и интересите на отделния гражданин на Европейския съюз.

Съдържанието на поставените от докторантката въпроси показва, че Гинка Симеонова притежава необходимите задълбочени познания и творчески

способности да излага компетентно и аргументирано своето мнение. Теоретичната разработка е систематизирана добре. Анализът се води стегнато, с необходимата критичност. Авторката обстойно разглежда всички относими към съответната тема проблеми, изследва ги в пълнота. Използва ясен и точен език.

Дисертационният труд „Административноправен режим на държавните помощи” е научно съчинение, което съдържа научноприложни резултати с оригинален принос в административноправната наука и свидетелства, че Гинка Симеонова има задълбочени теоретични познания по специалността „Административно право и административен процес”, както и способности за самостоятелни научни изследвания. Научното съчинение отговаря на изискванията за структура и съдържание на чл. 27 от Правилника за прилагане на Закона за развитиет на академичния състав в Република България и на чл. 66 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”.

Положените от Гинка Симеонова усилия заслужават висока оценка. Тя използва подходящи аналитични методи. Изяснява различните административноправни аспекти на държавните помощи. Със своите заключения обогатява теорията, практиката и тълкуването на нормативната уредба. Затова без колебание давам положително становище на дисертационния й труд „Административноправен режим на държавните помощи”, с което препоръчвам на научното жури да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. „Право” (Административно право и административен процес).

6.11.2014 г.
гр. София

доц. д-р Райна Николова